

לוחם ללא חת

מאת אבי בטלהיים

אני מכיר אותו כמה עשרות שנים.

למרות פער הגילאים, התפתח בינינו קשר אישי קרוב, צמחה ידידות.

חברות חדשה איננה דבר שבשיגרה, בוודאי שלא אצל אנשים מבוגרים. ובכל זאת זה קרה. ולא בגלל שאנחנו דומים, ההיפך הוא הנכון. אחדות הניגודים היא שחיברה בינינו ויצרה משהו מיוחד, אמיתי.

אני עוקב בסקרנות ובעניין אחר האיש הזה, כי יש משהו מרתק בהתנהלות שלו, שלעתים נראית פארטאציית, אבל רק מי שקרוב אליו יודע עד כמה הוא מתעתע ומוליך שולל את כל מי שמתרשם מגינוניו החיצוניים, מבלי לדיבורו המהיר, מקפיצותיו הנחשונות מנושא לנושא, עוד בטרם מוצה העניין הראשון ומבלי שהוא פותח חלון הזדמנות כלשהו לשאלות מאזיניו, בטח שלא לזמן תהיות. כי זה הוא, מרואיין ומראיין בו-זמנית, המנחה הבלעדי של כל אירוע, בין אם המשימה הוטלה עליו ובין אם לאו, ושמישהו ינסה לעצור אותו...

מהיכן הוא נוטל את האנרגיות הבלתי מתכלות שלו? מה מניע אותו לרוץ כל הזמן קדימה, לא להרפות, לא להתעייף, לא להתייאש, לא להרים ידיים? למה הוא מקריב כל-כך הרבה ומוותר על כל-כך הרבה?

על חלק מהשאלות הללו הוא משיב בפרק הראשון ובפרק 34 של ספרו החדש **אומץ לב**, שהערב אנחנו מציינים את השקתו.

וכך, בין היתר, הוא כותב:

"ברגעים של חשבון נפש שאלתי את עצמי לא אחת למי אני עמל. למען מה אני לוקח על עצמי סיכונים אישיים. לא פעם, בהרצאות ובשיחות אישיות, נתקלתי באנשים שאמרו לי: למה להיות דון קישוט ופראייר? ממילא לא תצליח להדביר את השחיתות.

"ואולי צדקו אלה ששאלו אותי מה הועלתי בספרים שפרסמתי במשך השנים ועסקו בשחיתות שלטונית? במאות הגילויים שלי בידעות אחרונות ומאוחר יותר במעריב? מה תרמתי באלפי ההרצאות שנשאתי ברחבי הארץ, בעשרות הראיונות שהענקתי ובמאבקים הקשים שניהלתי במסגרת מוסדות אגודת העיתונאים?

"כשבחרתי את המסלול המקצועי הזה, ידעתי היטב שלא קל לעסוק בישראל בחקירות כלכליות ופוליטיות, שני דברים ששזורים זה בזה. ידעתי שהמחיר שאדרש לשלם, החברתי, הבריאותי ולעתים הכלכלי, יהיה גבוה.

”באירועים משמחים ומעציבים נתקלתי באנשים שכתבתי עליהם או חקרת אודותם וזכיתי למבטי שנאה. אויב הציבור מספר אחת. מועדון האישים הידועים שכבר לא מדברים איתי לאחר שחשפתי את פרצופם האמיתי, מתרחב במהירות. היום כבר אפשר לכנס את כולם בקאנטרי קלאב. בעתיד גם אצטדיון יד-אליהו לא יספיק...”

”לא אחת מצאתי את עצמי בודד במערכה. הרגשתי כמו גרי קופר, גיבור הסרטים של נעורי, במערבון המיתולוגי 'בצהרי היום', שיצא להציל את תושבי העיירה וגילה לפתע שכולם נעלמו והוא נותר לבדו מול האויב.

”אבל מעולם לא נטשתי את מלחמתי הארוכה בשחיתות, בתופעות הנלוות בחברה הישראלית, בקשר הון-שלטון. המשכתי בכל דרך אפשרית להיאבק למען אחד הערכים החשובים ביותר בחברה דמוקרטית: זכות הציבור לדעת.

”בביתי, בחדר העבודה עמוס הספרים, מונח שלט גדול שאותיותיו המוזהבות מלמדות על המנטרה שמניעה אותי: 'איש לא יקנה אותי, איש לא יכופף אותי, איש לא ישפיל אותי ואיש לא יסחט אותי'. ובכל פעם שנדמה לי שכשלנו בנסיון לגרום לפתיחת חקירה, אני מבט בשלט ויודע שדבר לא יעצור אותי”.

אין ספק, אריה אבנרי הוא אקזמפלר יחיד.

נלחם ללא לאות לאורך שנות דור כנגד כל שחיתות, קטנה כגדולה, מקומית ולאומית; נחשף לאיומים ולסכנות של ממש ולא נרתע; סופג לא מעט קיתונות של לעג, בעיקר על מקרים שבהם לא הצליחו הוא ותנועת אומץ לשכנע את המשטרה לפתוח בחקירה, או את הפרקליטות להגיש כתב אישום. סופג אך לא נחלש, נעלב אך לא נרתע מלהמשיך; אין לו שעות, האיש הזה עובד יום ולילה, שבתות וחגים, העבודה קודמת לכל, המחויבות הציבורית מעל לכל; ובכל זאת, הוא מוצא זמן לקרוא ספרים, לבקר הרבה בתיאטרון, לארח חברים (המעטים שנותרו) ולהתארח אצל אלה שלא מתביישים להיראות בחברתו.

הוא בן 78 אבל נשמת נער באפו, האנרגיות אינן מתכלות, הזיק בעיניים אינו כבה, מוטיבציית ניקוי האורות אינה שוככת, הוא רץ ובוועט, צועק בראש חוצות, מתריע ומזהיר, דורש תגובה, תובע התייחסות, ממשיך לגמוא מרחקים בצעדים מהירים ונחושים. תחושת השליחות המפעמת בו מותירה אותו קל תנועה ומהיר תגובה, לוחם ללא חת.

זה החבר שלי אריה אבנרי. אני אוהב אותו.

-
- הכותב הוא ראש אגף תקשורת והסברה במרכז הרפואי שיבא. בעבר היה ממלא מקום וסגן עורך מעריב.
 - הדברים נאמרו בטקס השקת הספר "אומץ לב" בהנחייתו (מוזיאון ארץ ישראל ברמת-אביב, 17.6.15).